

ไม้ดอกเมืองหนาว

...บานที่เบตง

ณัฐภา ตีรักษา และศักดิ์โสภณ อึ้งสกุล / ศูนย์วิจัยพืชสวนยะลา

เมื่อพูดถึงไม้ดอก ทุกคนจะนึกถึงดอกไม้ที่มีสีสันสวยงาม สามารถใช้ประดับเป็นไม้กระถาง หรือใช้เป็นไม้ตัดดอก ส่วนไม้ดอกเมืองหนาว หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าไม้ดอกเขตหนาว เป็นไม้ดอกที่ชอบอากาศหนาวเย็น มีหลายชนิดที่สามารถผลิตได้ในเมืองไทยตลอดทั้งปี เช่น **กุหลาบ เบญจมาศ เยอบีร่า ลิลลี่ และแกลดีโอลัส** เป็นต้น แต่หากจะปลูกให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี จำเป็นต้องปลูกในพื้นที่ที่มีภูมิอากาศเหมาะสม โดยเฉพาะเขตพื้นที่สูงที่มีอากาศค่อนข้างเย็น เช่น ทางภาคเหนือ (เชียงใหม่ เชียงราย และตาก) และทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (เลย และ นครราชสีมา) นอกจากทั้ง 2 ภาค ที่กล่าวมาแล้ว หลายคนคงไม่รู้ว่่าไม้ดอกเมืองหนาวก็สามารถปลูกที่ภาคใต้ได้เช่นกัน โอกาสนี้ผู้เขียนจะขอแนะนำพื้นที่ที่ปลูกไม้ดอกเมืองหนาวของภาคใต้ คือที่ **“โครงการไม้ดอกเมืองหนาว”**

อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ซึ่งจัดว่าเป็นพื้นที่ที่เหมาะสม เพราะอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง คือที่ระดับ 2,480 ฟุต หรือ 800 เมตร ทำให้มีสภาพอากาศค่อนข้างเย็น อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีอยู่ระหว่าง 17-25 องศาเซลเซียส

“โครงการไม้ดอกเมืองหนาว” เกิดขึ้นจากพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ

สยามบรมราชกุมารี ที่มีแก่นายชูชาติ พูลศิริ ผู้ว่าราชการจังหวัดยะลา และนายบรรจง ลิกษะมณฑล รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร ขณะที่ทรงแปรพระราชฐานเสด็จฯ เยี่ยม

ราษฎรทางภาคใต้ในปีพุทธศักราช 2537 โครงการดังกล่าว ศูนย์วิจัยพืชสวนยะลาได้เข้าดำเนินการตั้งแต่นั้น โดยได้ทำการปรับปรุงภูมิทัศน์ หาพืชชนิดใหม่ๆมาปลูกเพื่อศึกษาการเจริญเติบโต การออกดอก และคุณภาพผลผลิตของไม้ดอกหลายชนิด เช่น แกลดีโอลัส เบญจมาศ และหน้าวัวสายพันธุ์ใหม่ๆ ที่เหมาะสมสำหรับปลูกเป็น

ภูมิปัญญา

ไม้ตัดดอก วัตถุประสงค์ก็เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรที่สนใจปลูกเป็นรายได้เสริม หรือเป็นทางเลือกอีกทางให้แก่เกษตรกร จากรายงานของด่านศุลกากรเบตงเกี่ยวกับการนำเข้าไม้ดอกจากต่างประเทศที่ผ่านทางด่านเบตง มีข้อมูลที่น่าสนใจว่า ในปี 2550 มีการนำเข้า 446,270 กิโลกรัม ปี 2551 มีการนำเข้า 519,270 กิโลกรัม จะเห็นได้ว่าความต้องการใช้ไม้ตัดดอกมีปริมาณเพิ่มขึ้น 73,000 กิโลกรัม และมีแนวโน้มความต้องการใช้ไม้ตัดดอกเพิ่มขึ้น ทางศูนย์วิจัยพืชสวนยะลาได้ทำการศึกษาความเป็นไปได้ของการปลูกไม้ดอกให้เกิดความหลากหลายสามารถเป็นแหล่งท่องเที่ยวของคนภาคใต้และนักท่องเที่ยวจากประเทศเพื่อนบ้านอย่างมาเลเซีย โดยทุกวันหยุดจะมีชาวมาเลเซียเข้ามาเยี่ยมชมเป็นจำนวนมาก มีการซื้อดอกไม้กลับไปปลูก และในอนาคตจะสามารถปลูกไม้ดอกเมืองหนาวหลากหลายชนิดที่เบตงได้

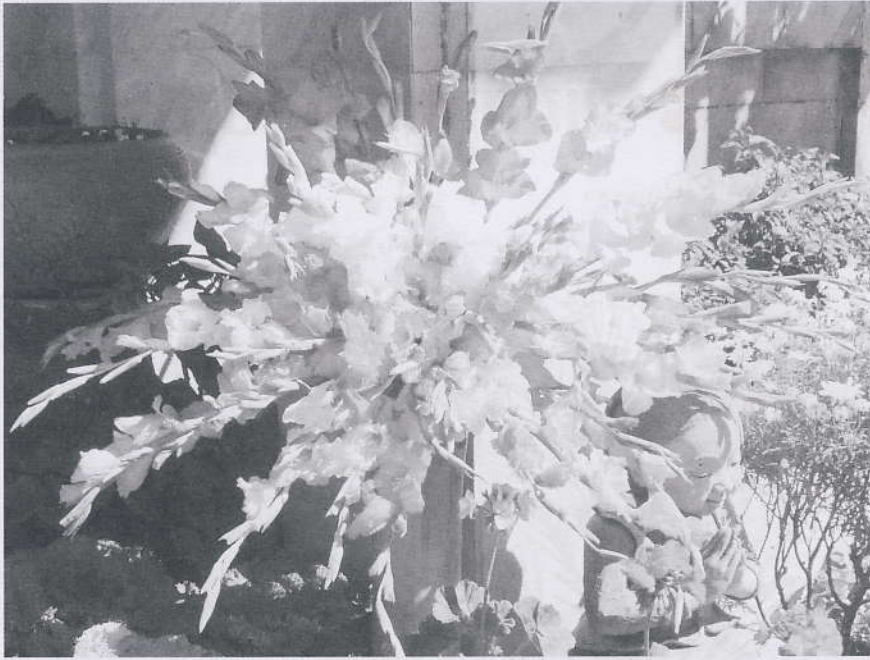
ไม้ดอกเมืองหนาวที่ศูนย์วิจัยพืชสวนยะลาได้ทำการศึกษาและทดสอบพันธุ์มาจนถึงปัจจุบัน สามารถสรุปผลหรือนำเสนอข้อมูลที่น่าสนใจได้ดังนี้

เบญจมาศ เป็นไม้ตัดดอกชนิดหนึ่งที่นิยมปลูกและใช้กันอย่างแพร่หลาย สามารถปลูกได้ในทุกภาคของประเทศไทย แต่ถ้าปลูกในที่ที่มีอากาศหนาวเย็นจะได้ดอกที่มีคุณภาพดี ดอกมีรูปทรงสวยงาม สีสันสดใส มีพันธุ์ต่างๆ มากมายหลากสี และหลายฟอร์ม นอกจากใช้เป็นไม้ตัดดอกแล้ว ยังใช้เป็นไม้กระถาง และไม้ปลูกประดับสวนได้ดีอีกด้วย ตามธรรมชาติมีฤดูการออกดอกในช่วงกลางวันสั้น นักวิชาการของศูนย์วิจัยพืชสวนยะลาได้ทำการศึกษา 8 สายพันธุ์

ได้สายพันธุ์ที่ดีเหมาะกับการปลูกเป็นการค้าได้ตลอดทั้งปีคือ พันธุ์ดอกเดี่ยว ได้แก่ พันธุ์ริบอนเน็ต ดอกสีขาว และพันธุ์เรโซ ดอกสีม่วงอมชมพู ส่วนพันธุ์ดอกช่อ ได้แก่ พันธุ์จังกั๋วเรต ดอกสีแดงอมเหลือง สามารถผลิตพันธุ์ให้แก่เกษตรกรที่สนใจได้

หน้าวัว เป็นดอกไม้ที่ตลาดต่างประเทศและตลาดภายในประเทศต้องการ นอกจากการผลิตเพื่อตัดดอกแล้วยังผลิตเป็นไม้กระถางได้อีกด้วย ปัจจุบันมีการนำเข้าพันธุ์หน้าวัวจากต่างประเทศที่มีสีสันและรูปร่างแปลกใหม่ นักวิชาการของศูนย์ฯได้ทำการศึกษาหลายสายพันธุ์ ทุกสายพันธุ์สามารถให้ดอกและตัดดอก

ได้ในเวลา 8 เดือนหลังปลูก ดอกมีขนาดตรงตามความต้องการของตลาด สามารถผลิตพันธุ์ให้แก่เกษตรกรที่สนใจได้

แกลดิโอลัสหรือชอมกลีบฝรั่ง เป็นไม้ตัดดอกที่กำลังได้รับความนิยมสูงในปัจจุบัน เนื่องจากมีรูปร่างของช่อดอกและสีที่สะดุดตา มีพันธุ์ต่างๆ มากมาย มีดอกหลากสี เช่น สีขาว เหลือง ชมพู แดง ม่วง ส้ม บางพันธุ์มีหลายสีในดอกเดียวกัน นอกจากนี้ แกลดิโอลัสยังมีก้านช่อดอกยาวเหมาะสำหรับปักแจกันเป็นอย่างยิ่ง ดอกบานทนและทยอยบานจากดอกล่างขึ้นไปทีละช่อสามารถเก็บหัวพันธุ์ไว้สำหรับปลูกในรุ่นต่อไปได้

รักเร่ เป็นไม้ดอกอีกชนิดหนึ่งที่มีความสวยงามไม่แพ้ไม้ดอกชนิดอื่น มีรูปทรงของดอกที่สวยงามและมีสีที่สวยงาม สะดุดตามาก ก้านดอกแข็งแรงทนทาน ในต่างประเทศนิยมปลูกเป็นไม้ตัดดอกแต่ในประเทศไทยไม่นิยมปลูกกันมากนัก อันเนื่องมาจากชื่อที่ไม่เป็นมงคลนั่นเอง รักเร่มีถิ่นกำเนิดในเม็กซิโกที่ได้ชื่อว่า “ดาเลีย” ก็เพื่อให้เป็นเกียรติแก่ดอกเตอร์แอนเดรียส ดาล ชาวสวีเดน

ดาวเรือง เป็นไม้ดอกที่คนไทยรู้จักกันดีชนิดหนึ่ง เนื่องจากปลูกง่าย โตเร็วทนต่อสภาพแวดล้อม มีสีสดใส สะดุดตา ดอกมีลักษณะกลมสวยงาม กลีบดอกจัดเรียงเป็นระเบียบ กลีบดอกยึดแน่นกับฐานดอกไม้หลุดง่าย อายุการใช้งานนานประมาณ 7-10 วัน นอกจากนี้ ดาวเรืองยังเป็นพืชที่มีอายุการเก็บเกี่ยวสั้นประมาณ 60-70 วันก็สามารถตัดจำหน่ายได้ รวมทั้งดาวเรืองยังเป็นพืชที่ขึ้นได้ดีในทุกสภาพพื้นที่และทุกฤดูกาลของประเทศ และเป็นไม้ดอกที่สามารถทำรายได้สูงให้

กับผู้ปลูก ปัจจุบันการปลูกดาวเรืองนอกจากจะปลูกเพื่อตัดดอกขายแล้ว ยังสามารถปลูกลงกระถางหรือถุงพลาสติกเพื่อใช้ประดับตามอาคารบ้านเรือนและสถานที่ต่าง ๆ